Р М О

Ремонт машин

та обладнання

ЗМ 2, Тема 3_1

ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАСТМАС ПРИ РЕМОНТІ МАШИН

Пластичні маси (пластмаси) - композиційні матеріали на основі полімерів.

До складу пластмас входять:

- полімери
- наповнювачі
- стабілізатори
- пластифікатори
- отверджувачі
- фарбники.

За способом вторинної переробки розрізняють пластмаси

- термопластичні (термопласти)

- термореактивні (реактопласти).

Термопластичні полімери і пластмаси

- поліетилен
- поліаміди
- фторопласт
- полістирол
- полівінілхлорид
- органічне скло (акрилопласт)

Поліетилен – високого тиску марки ПЕ-150 — твердий рогоподібний матеріал молочно-білого кольору. Поставляється у вигляді гранул.

- високі діелектричні властивості
- стійкість до дії кислот і лугів
- стійкість в середовищі різних масел
- мала поглинаємість вологи.

Застосовують для ізоляції проводів, кабелів, деталей високочастотних пристроїв, радіоапаратури, обкладання апаратів, резервуарів, покриття металів.

Поліетилен низького тиску

марок Л, Э і П — твердий рогоподібний матеріал молочно-білого кольору. Випускають його у вигляді гранул.

Застосовують для виготовлення і відновлення коліс, кришок, кожухів, трубок і таке ін.

Поліаміди – капрон, нейлон, перлон, тетарон, неон (–45….+150°С):

велика міцність, жорсткість, в'язкість, низький коефіцієнт тертя,

недолік – поглинання води.

Застосовуються як антифрикційні матеріали.

Фторопласти – вуглецево-фтористі полімери

Фторопласт 4 (тефлон) - неполярний кристалічний полімер (–250…+250°C)

Хороший антифрикційний матеріал.

Полістирол (технічний і харчовий) - неполярний аморфний полімер

(-60…+60°C).

Прозорий і безбарвний. Хороший високочастотний діелектрик.

Полівінілхлорид – полярний аморфний полімер.

Без пластифікатора - **винипласт** (0…40°C)

з пластифікатором – **пластик** (-40…+60°C)

непрозорий, дешевий, хімічно стійкий, міцний, зносостійкий, не горить, добре зварюється, володіє електричною міцністю. (Штучна шкіра, ізоляційна стрічка і тому подібне)

Органічне скло - полярний аморфний полімер (–180…+80оС), володіє безбарвністю і прозорістю.

Добре розчиняється в діхлоретані.

Термореактивні полімери

- фенолоформальдегідні
- епоксидні
- полиефірні
- кремнійорганічні.

Фенолоформальдегідні полімери:

Резольні отвердівають тільки при нагріві

Наволачні – при нагріві з присутністю отверджувача.

Випускаються у вигляді прес порошків (наприклад, фенопласт 03-010-02).

Стабільні по розмірах, хімічно стійкі, але крихкі, непрозорі, темного кольору.

Наповнені реактопласти

- прес порошки
- компаунди
- волокніти
- шаруваті пластики (текстоліт, гетинакс)

Епоксидні полімери рідкі і тверді.

Найбільш поширеним є рідкі епоксіди марки ЕД-16.

Отверджувачами є аміни і луги.

Епоксидні полімери і суміші (компаунди) застосовуються для зароблення тріщин, відколів деталей машин.

Поліефірні полімери – рідкі речовини, які отвердівають без тиску при 60°C, прозорі, добре зчіплюються з скловолокном. Проте, добре горять і мають низьку теплостійкість.

Кремнійорганічні полімери (сілікони) - у вигляді розчинів, рідких сумішей і твердих гранул з температурою затвердіння 200-250°C. Застосовуються як лаки, клеї, склопластики і так далі.

Наповнювачі служать для поліпшення

- фізико-механічних властивостей
- діелектричних властивостей
- фрикційних властивостей
- антифрикційних властивостей
- для підвищення теплостійкості

- для зменшення усадки полімерів
- для здешевлення.

Використовують: металеву стружку, портландцемент, бовняні тканини, склотканину, папір, азбест, слюду, графіт і ін.

Пластифікатори для додання полімерам еластичності, в'язкості і текучості при використанні.

- дібутілфталат
- камфара
- олеїнова кислота
- діметіл- і діетилфталат і ін.

Отверджувачі — сприяють переходу полімерів в твердий і нерозчинний стан: аміни (поліетиленполіамін), магнезія, вапно та інші.

Фарбники — нігрозин, охра, мумійо, сурик та інші — надають полімерам певний колір.

Клей БФ-2 — однорідна в'язка рідина темно-коричневого кольору.

Для склеювання металів і неметалів, пластиків фенольних формальдегідів, текстоліту, склотекстоліту, гетинаксу, фібри, сткла, ебоніту, деревини, фанери, тканини, шкіри, кераміки і так далі.

З'єднання, стійкі у воді, спирті, бензині, гасі, мінеральних кислотах.

Клей БФ-6 застосовують для склеювання тканин, фетру і так далі

Клей ВС-10Т— однорідна прозора рідина темно-червоного кольору, без сторонніх домішок і осадів. Для склеювання в будь-якому поєднанні металів і неметалів.

Клейовий шов стійкий проти води, нафтопродуктів.

Поліуретановий клей ПУ-2 гарячого, або холодного затвердіння - призначений для склеювання металів з неметалічними матеріалами.

Стіракріл маркі ТШ є легкотвердіючою пластмасою при змішуванні порошку і рідини стиракрила

Стіракріл є нерозчинним в мінеральних маслах і кислотах.

Еластомер ГЕН-150 (В) — продукт поєднання нитрильного каучуку марки СКН-40 із смолою ВДУ.

Випускається він у вигляді вальцьованих листів завтовшки 2-5 мм; має високі физико-хімічні властивості. Еластомер застосовується для ремонту деталей, що працюють в умовах динамічних навантажень і підвищених температур.

Основні способи відновлення деталей

- напилення (наплавлення) на поверхню деталі полімерного матеріалу;
- заміна деталей, що швидко зношуються, або їх ділянок полімерними матеріалами;
- склеювання сінтетичними клеями;
- зароблення тріщин епоксидними смолами.

Вихрове напилення — простота технології, нескладність і невисока вартість устаткування.

Для відновлення підшипників ковзання, висіваючих апаратів с.г. машин, шатунних вкладишів, втулок шестерень і ін.

Технологічний процес вихрового напилення:

- підготовка деталі до напилення
- нагрівання
- напилення полімеру у вихровій камері
- термообробка деталі
- охолоджування.

Вихрове напилення — простота технології, нескладність і невисока вартість устаткування.

Для відновлення підшипників ковзання, висіваючих апаратів с.г. машин, шатунних вкладишів, втулок шестерень і ін.

Схема вихрового напилення полімерів

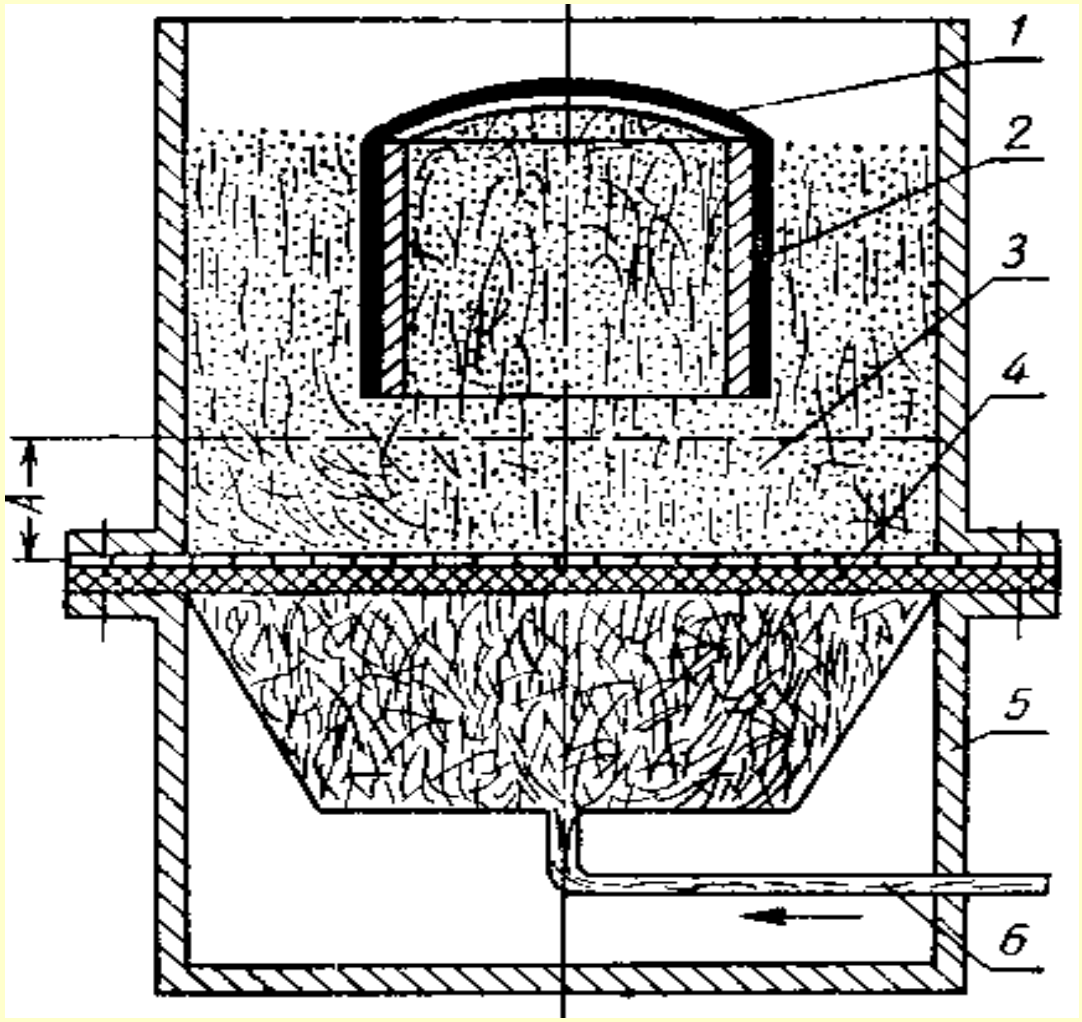

1 – деталь;

2 – ізоляція;

3 – порошок полімеру;

4 – фільтр;

5 – апарат;

6 – трубопровід;

А – висота шару порошку

Вібраційне напилення

Суть способу полягає в тому, що порошок полімеру спеціальним вібратором приводять в псевдозріджений стан і вводять в нього нагріту деталь.

Вібровихрове напилення.

Вібраційні коливання можна накласти на шар, псевдозріджений газом.

Установка для покриття полімерами внутрішніх поверхонь

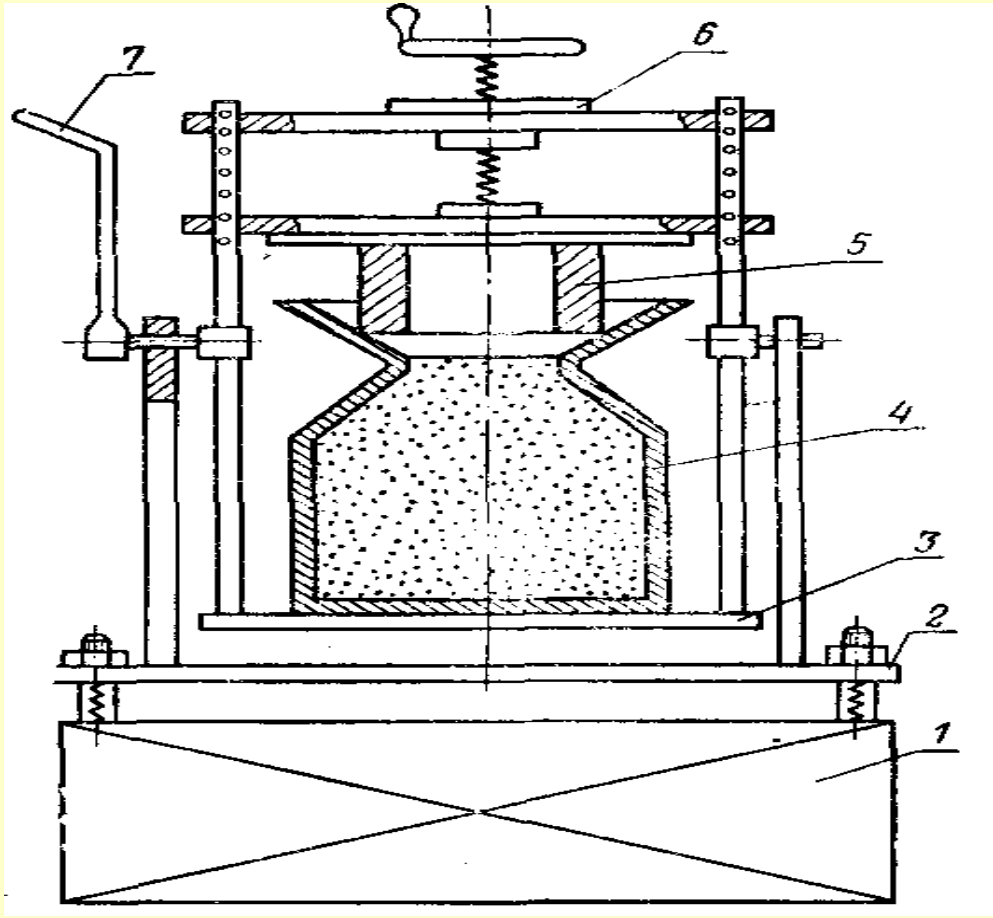

1 – вібратор;

2 – підстава;

3 – поворотний стіл;

4 – резервуар;

5 – деталь;

6 – затиск;

7 - рукоятка

Газополум'яне напилення - порошок полімерного матеріалу вводять в полум'я спеціального пальника, нагрівають розплавляють і розплавлені частинки стислим повітрям наносять на нагріту поверхню деталі.

Недоліки нерівномірний нагрів поверхні деталі, а також полімерного порошку і окремих ділянок покриття.

Схема установки для газополум'яного напилення полімерів

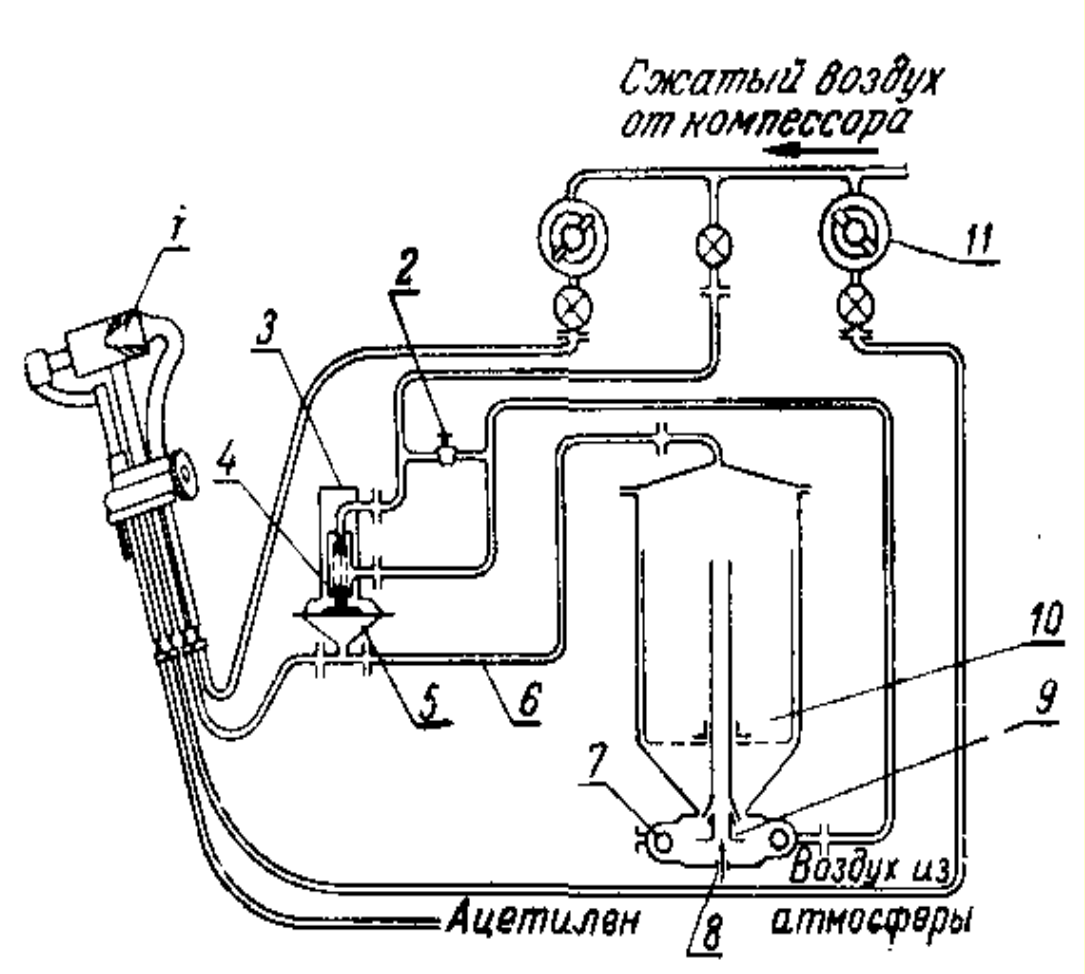

1 - повітряний інжектор;

2 - кран;

3 - корпус клапана:

4 - голка клапана;

- діафрагмовий пневматичний клапан;

6 - шланг; 7 - вібратор;

8 - штуцер днища бака;

9 - камера змішувача;

10 - живильний бачок з порошком полімеру:

11 - повітряний регулятор.

Напилення в електричному полі – процес заснований на осіданні заряджених частинок полімерного матеріалу на поверхні деталі з протилежним електричним зарядом.

Напилення порошку може бути пневматичним і електростатичним

Негативним електродом служить металева сітка розпилювача, позитивним — деталь.

Мультіметали – металополімерні композиції

«Діамант металопластик ГМВН»Німеччина)

- можливість виконання ремонту без розбирання;
- відсутність необхідності у виготовленні складного оснащення;
- простота нанесення і формування поверхні полімерними матеріалами;
- висока економічна ефективність ремонту.

Переваги порівняно з аналогічними матеріалами:

- виняткові антифрикційні властивості,
- самозмащування,
- віброгасіння,
- зносостійкість,
- придатність для отримання точних з’єднаних поверхонь,
- висока жорсткість,
- хвисока адгезія при нанесенні на метал.

Моглайс підрозділяється на три різновиди: рідкотекучий Р 500, густорідкотекучий FL/P і пастоподібний Hart

Тип матеріалу	Р 500	FL/P	Hart
Межа міцності при стискуванні, МПа	140	140	130
Тиск, що допускається, при ковзанні, МПа	14,5	14,5	12,5
Межа міцності на вигин, МПа	90	98	64
Твердість по Шору	87	85	90
Модуль пружності, МПа	9500	9100	11200
Питома вага, г/см^3	1,6	1,6	1,85
Час вироблення, хв.	50	50	50
Час твердіння, год.	24	24	24

Схема відновлення поверхні металополімерними композиціями

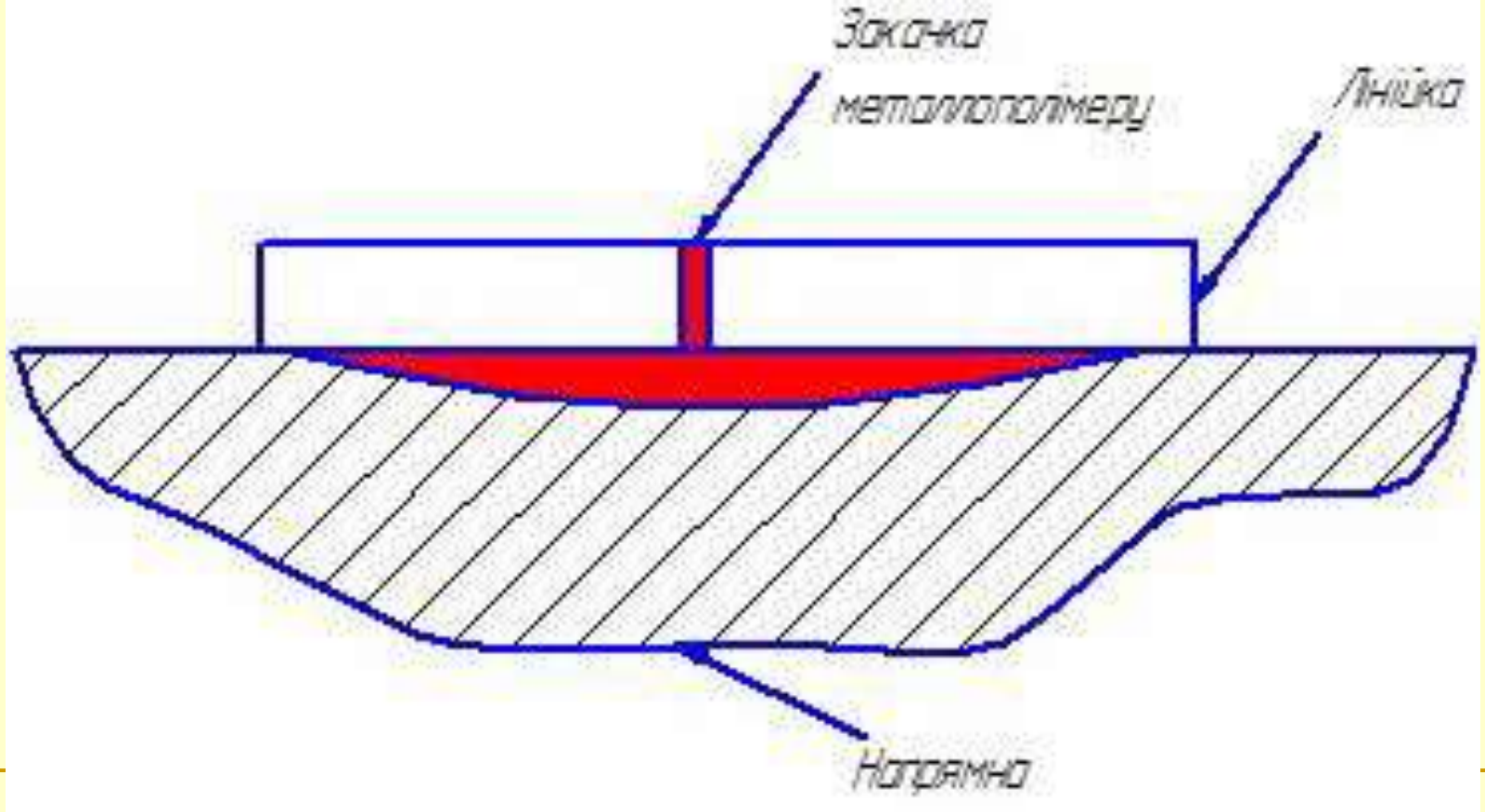

Підготовка напрямної до відновлення

Напрямна верстата відновлена Моглайс FL/P

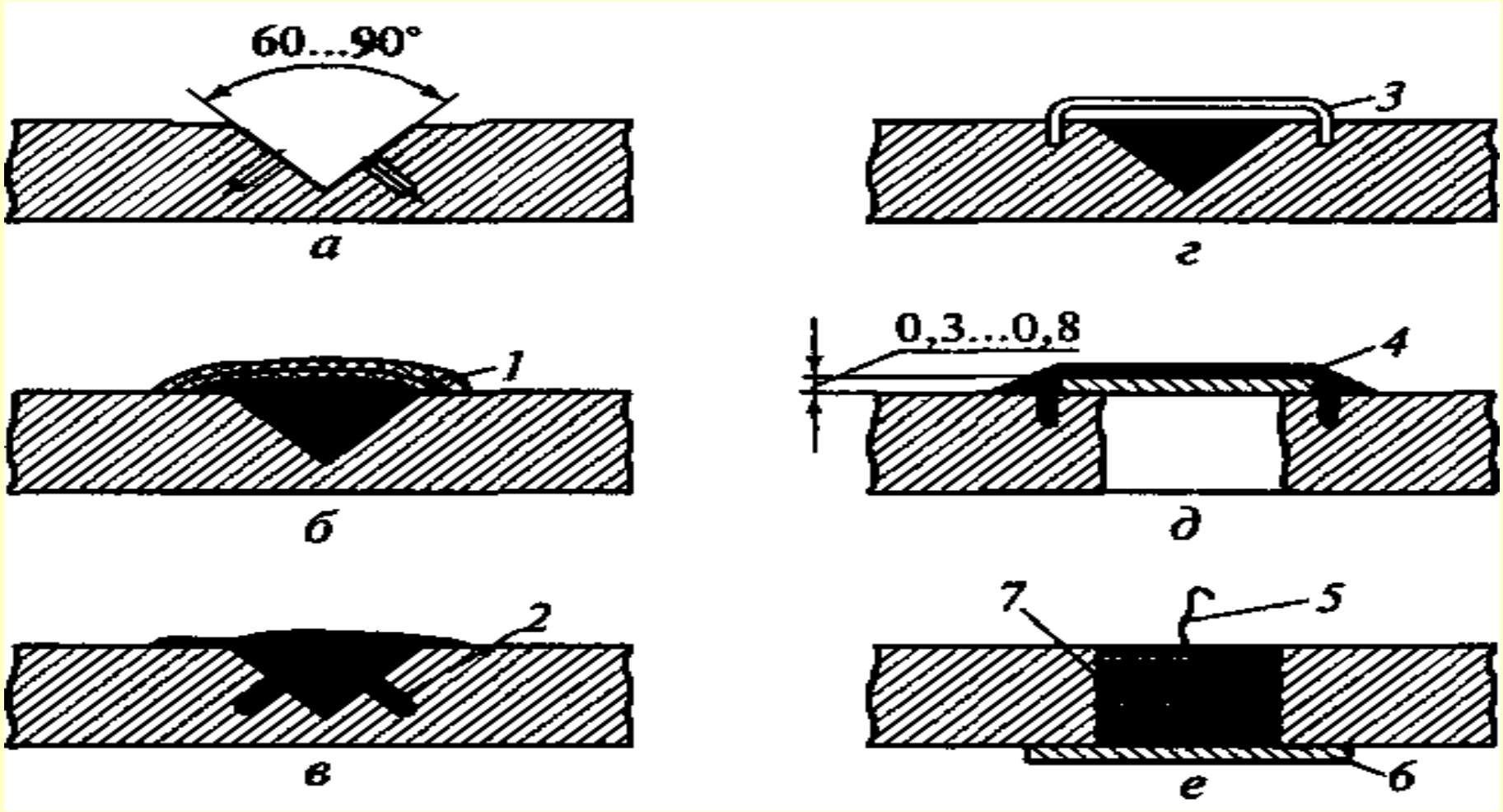

Способи зароблення тріщин і пробоїн пастами:
а - підготовка тріщин; б - посилення шва склотканиною; в – теж клейовими заклепками; г - теж скобами; д - заробка сталевою накладкою; е - то же заподлицо; 1 - склотканина; 2 – клейова заклепка; 3 - скоба; 4 - сталева накладка; 5 - проволока; 6 - пластина; 7 - тканина

Властивості припою для отримання надійного з'єднання:

- хороша змочуваність поверхонь
- температуру плавлення нижче температури плавлення основних металів
- рідкотекучість і добре заповнення шва
- міцність, пластичність, стійкість проти корозії
- коефіцієнт лінійного розширення, не повинен різко відрізнятися від коефіцієнта лінійного розширення основного металу

Припої:

- м'які (легкоплавкі) з температурою плавлення менше 400°С

- тверді (тугоплавкі) з температурою плавлення більше 550° С.

М'які припої мають невелику механічну міцність; тверді припої - високу міцність.

Флюси застосовують для розчинення і видалення окисних плівок, захисту поверхні металу від окислення, зменшення поверхневого натягнення, поліпшення змочуваності і розтікання розплавленого припою.

Як **флюси** при паянні м'якими припоями застосовують:

- хлористий амоній (нашатир)
- хлористий цинк або їх суміш (паяльна рідина)
- каніфоль
- віск
- вазелін і ін.

При паянні твердими припоями як **флюси** застосовують буру і суміші її з борною кислотою і борним ангідридом (у основном для зниження температури плавлення флюсу).

Розплавлена бура добре розчиняє окисні плівки на сталевих, чавунних, мідних і з мідних сплавів поверхнях.

Переваги паяння

1. Незначний нагрів металу деталей, що з’єднуються.
2. Менш складна подальша обробка.
3. Збереження точної форми і розмірів деталі.
4. Достатньо висока міцність з'єднання.
5. Висока продуктивність .
6. Простота і дешевизна процесу.